

Oversigt over hvad der findes av tilbagefaldsstatistik i Norge.

Der er i aarenes løp foretat forskjellige undersøkelser til belysning av tilbakefaldet efter avsoning av kortere og længere fængselsstraffer, efter betinget dom, efter utgang av skolehjem m. v. Men da de er spredt rundt paa forskjellige steder, tor det kanske være til hjælp for dem som interesserer sig for disse spørsmåal, at faa oversigt over hvilke undersøkelser av denne art er foretat, og hvor de er offentliggjort. Ved tilbakefaldsstatistik menes her undersøkelser av straffede m. fl.'s senere straffældelser, ikke undersøkelser om straffedes tidligere straffældelser, hvilket undertiden kan sees kaldt tilbakefaldsstatistik.

Strafarbeidsfangers (Landsfængselsfangers) tilbakefald inden 3 aar. I beretningerne om strafarbeidsanstalterne (i Norges Officielle Statistik) er fra 1876 til 1900—01 meddelt opgave over hvor mange av de fra strafarbeidsanstalterne løslatte fanger er faldt tilbake inden utlopet av de 3 næste beretningsaar. Disse opgaver er sammendragne i Fængselsstyrelsens Aarbok 1901—02, I: Meddelelser om det norske fængselsvæsen i det 19de aarhundrede (N.O.S række IV, nr. 86, Kria. 1904), se s. 207—209 og tabel 14.

I Fængselsstyrelsens Aarbok 1901—02 (del II) er meddelt tre tabeller (nr. 20—22) om løslatte fanger som kom ind i landsfængslerne efter ny dom inden 3 aar efter løslatelsen, med nærmere oplysninger om forbrydelserne og fangernes alder, jfr. Aarbokens s. 22. Tilsvarende opgaver i Aarboken 1902—03 og 1903—04.

I Aarboken 1909 er meddelt opgave over antallet av de i 5-aaret 1901—1905 løslatte landsfængselsfanger, som kom ind i landsfængsel efter ny dom inden 3 aar efter løslatelsen (særskilt for de endelig løslatte og for de paa prøve løslatte) samt over antallet av prøveløslatte som forøvrig ikke bestod prøven (tabell 11) og ganske lignende opgave over de i 1904 og 1905 løslatte (tabell 12), jfr. nærmere forklaringer i Aarboken side 11—12.

Strafarbeidsfangers (Landsfængselsfangers) tilbagefald inden 10 aar. I Fængselsstyrelsens Aarbok 1901—02 (del II) er meddelt en række forskjellige oplysninger om de i aaret 1890—91 løslatte fanger, som kom ind i strafanstalt (landsfængsel) efter ny dom inden 1. april 1901 (tabel 23), jfr. Aarboken side 22—23. Tilsvarende opgaver for hvert av de følgende aar i Aarboken 1902—03, 1903—04, 1904—05, 1906, 1907.

En lignende undersøkelse er i hovedtrækkene meddelt av ekspeditionschef Fr. Woxen i »Le système pénitentiaire de la Norvège« (Actes du congrès pénitentiaire international de Washington 1910, vol. V, s. 277—327). Her er under nr. 110 gjort rede for tilbagefaldet inden 1. januar 1909 blandt de 431 menn og 74 kvinner, som blev løslatt fra strafarbeidsanstaltene i 1898.

En mere omfattende undersøkelse av strafarbeidsfangers tilbakefald er offentliggjort i ovennævnte »Meddelelser om det Norske Fængselsvæsen i det 19de Aarhundrede«. Her er s. 209—219 og i tabellene 15—17 meddelt oplysninger om de i 1876—1895 indkomne fangers tilbakefald (o: ny indsættelse i strafarbeidsanstalt) a) efter indsættelsesaaret, b) efter forbrydelserne samt c) tiden mellem den sidste løslatelse og den nye indsættelse. Undersøkelsen gjelder 4368 forskjellige mænd og 1173 forskjellige kvinder, som er fulgt fra deres første indsættelse i strafanstalt frem til 31. mars 1901, særskilt for de ikke tidligere straffede og for dem som tidligere hadde været straffet med anden straf end strafarbeide.

Tilbakefald efter løslatelse paa prøve. Dette spørsmål har jeg behandlet i Nordisk Tidsskrift for Fængselsvæsen 1910, s. 11—33: »Løsladelsen paa prøve i Norge«, hvor omhandles 966 løslatte mandsfanger, jfr. Nordisk Tidsskrift for Strafferet 1913, s. 257—259. Se ogsaa de ovennævnte tabeller 11 og 12 m. v. i Fængselsstyrelsens Aarbok 1909.

Tilbakefald efter kort frihetsstraf er undersøkt to ganger. De første undersøkelser findes meddelt i min artikkel »De korte frihetsstraffers virkninger i Norge« i N. T. f. F. 1909, s. 4—37, som gjelder 2346 menn og 417 kvinner, som i 1901 og 1902 blev sat ind i distriktsfængslerne til avsoning av idømt frihetsstraf. Resultaterne er sammenlignet med danske opgaver. Spørsmålet er tat op paany i mine undersøkelser »Forsømte og forbryderske barn i Norge«, utarbeidet for Barnevernskomiteen og meddelt som bilag 1 til dens indstilling av 1919 om »Reformer i Vergeopdragelsen« og som led i den officielle statistik (N. O. S. række VI, nr. 99). Jeg henviser til s. 51—52 og 57—58 samt tabel 20. Undersøkelsen gjelder de 136 gutter og 7 piker under 18 aar, som gik ut av kreds- og hjelpefængslerne i 1910 og 1911 efter avsonet fængselsstraf.

Tilbakefald efter betinget dom. Herom er opgaver meddelt i Norges Kriminalstatistik for 1905 og 1906, hvor resultatet er bearbeidet av advokat Robert Jacobsen, og i Kriminalstatistikens følgende aarganger. Advokat Jacobsen har behandlet emnet paany i en rapport til den internationale fængselskongres i Washington 1910 (Actes du Congrès o. s. v., vol. III, s. 21—30). Alle disse opgaver gjelder aldersklasserne underett. En særskilt undersøkelse av tilbakefaldet blandt de 373 gutter og 31 piker, som blev betinget dømt til fængselsstraf i 1910 og 1911, er meddelt i ovennævnte »Forsømte og forbryderske barn i Norge«, s. 52—53 og s. 58 samt tabel 21, hvor resultaterne s. 53 er sammenlignet med de tilsvarende tal for dem som har avsonet en kort frihetsstraf.

Tilbakefald efter betinget undlatelse av paatale. Herom

foreligger der hittil bare en undersøkelse av de 102 gutter og 12 piker under 18 aar, som i 1910 og 1911 gik fri for tiltale paa visse betingelser efter at være sigtet for forbrydelser, se »Forsømte og forbryderske barn i Norge«, s. 58—59.

I forbindelse med de foran nævnte undersøkelser kan nævnes ogsaa de undersøkelser om den *grovere kriminalitet* gjennom redegjørelse for 41 forbryderes liv, som jeg i grafisk fremstilling og med nærmere forklaringer fremla for den Norske Kriminalistforening i 1912 under foredrag »Om strafutmaalingen«, se forhandlingerne ved dens 7de møte og »Nogen kriminalstatistiske opgaver« i tillæg til Fængselsstyrelsens Aarbok 1912 (sendt ut med Aarboken 1909).

Straffældelser efter utgang av skolehjem. Dette spørsmål er undersøkt to ganger. De første undersøkelser er meddelt av direktør for Bødsfængslet Anders Daae i N. T. f. F. 1908, s. 53—58. De omfatter 383 gutter, som gik ut av skolehjemmene i 1901—1904. De neste er meddelt i »Forsømte og forbryderske barn i Norge«, s. 29—32 og tabellerne 11—13. Her omhandles barn som er gaat ut av skolehjemmene i alderen over 14 aar, 285 gutter gaat ut i 1910 og 1911, 139 piker gaat ut i 1908—1911.

Straffældelser efter utskrivning av familieførpleining, bortsat av vergeraadene. Oplysninger herom er meddelt i »Forsømte og forbryderske barn i Norge«, s. 13—14 og tabel 6, forsaavidt angaar 156 gutter og 62 piker, som blev utskrevet i 1910 og 1911 i alderen 14 aar og derover, bortsat av vergeraadene i de 5 største byer. Om straffældelse efter utskrivning av *tvangsskole* se l. c. s. 22 og tabel 6.

Til lettelse for dem der interesserer sig for tilbakefaldsspørsmålene, bør det kanskje ogsaa nævnes at flere av de foran nævnte undersøkelser er i større eller mindre grad refereret i andre arbeider. Saaledes er flere av dem gjengit i ekspeditionschef Fr. Woxens ovennævnte »Le système pénitentiaire de la Norvège«, se dens nr. 109, 111, 112, 113

og 117. I min artikel »Strafarbeidsfanger i Danmark og i Norge« i N. T. f. F. 1905, s. 37—59 har jeg benyttet de omfattende tilbakefaldsundersøkelser i »Meddelelser om det norske fængselsvæsen i det 19de aarhundrede« til en sammenligning med tilsvarende danske opgaver. I »Nogen kriminalpolitiske resultater« i Norsk Retstidende 1911, nr. 9—10, har jeg refereret saavel de sidstnævnte norske undersøkelser som de øvrige foran omhandlede som forelaa dengang, og tillike bl. a. nogen undersøkelser om tilbakefaldet efter tvangsarbeide under den for løsgjængerloven gjældende ordning (hentet fra undersøkelser av Tvangsarbeidskomiteen av 1905). Videre er de i 1912 kjendte undersøkelser om tilbakefaldet efter betinget dom og efter kortere og længere frihetsstraffer gjengil i korthet i ovennævnte forhandlinger ved den Norske Kriminalistforenings 7de møte og i det likeledes foran nævnte bilag til Fængselsstyrelsens Aarbok 1912. Endelig er i »Forsømte og forbryderske barn i Norge« referert alle ældre undersøkelser om de der behandlede sporsmaal forsaavidt de unge angaar.

Hartwig Nissen.